

Sygn. akt II CSK 168/13

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z powództwa M. S.
przeciwko Niepublicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej S. [...] w P.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 października 2013 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 20 sierpnia 2012 r., sygn. akt I ACz [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
przyznaje radcy prawnemu R. K. prowadzącemu kancelarię
radcowską pod adresem ul. U. [...], [...] P. od Skarbu Państwa
Sądu Apelacyjnego w [...] kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta)
złotych tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej
powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398 § 1 k.p.c.).

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

W sprawie nie występuje żadna z przesłanek pozwalająca na przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, choć skarżący powołał się na istotne zagadnienie prawne, oraz oczywistą jej zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.).

Istotnym zagadnieniem prawnym w omawianym znaczeniu jest taki problem z zakresu wykładni lub stosowania prawa, który ma znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04, niepublikowane). Powołanie się na istnienie takiego zagadnienia wymaga jego sformułowania oraz przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych na gruncie przytoczonych przepisów prawa, na tle których ono powstało. Poza tym skarżący powinien wykazać, że zagadnienie to jest istotne dla rozpoznania lub rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepublikowane oraz z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OCNP 2006, nr 15-16, poz. 243).

Zaskarżone skargą kasacyjną orzeczenie oczywiście narusza prawo, gdy jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, albo zostało wydane w wyniku błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest w sposób pewny i niewątpliwy z góry widoczne dla prawnika, bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2003 r., I PKN 341/2001, OSNP 2004, nr 6, poz. 100). Skarżący powołujący się na tę przesłankę ma obowiązek przedstawienia, na jakiej podstawie swoje twierdzenie opiera i które z przepisów zostały naruszone w sposób kwalifikowany.

Przedstawione przez skarżącego kwestie prawne nie mają bezpośredniego wpływu na rozstrzygnięcie skargi kasacyjnej. Powód w pozwie oznaczył jako pozwanego Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej S. [...]. ul. Ł. [...] w P. i nie zmienił tego oznaczenia do czasu odrzucenia pozwu przez Sąd pierwszej instancji postanowieniem z dnia 8 maja 2012 r. W wezwaniu o uzupełnienie braków z dnia 9 stycznia 2012 r. został wezwany między innymi do określenia formy prawnej w której działa jednostka wskazana jako pozwana tj. o podanie czy jest to spółka z o.o. spółka jawna, czy też osoba fizyczna i pouczone, że w tym wypadku należy wskazać imię i nazwisko tej osoby. W wykonaniu wezwania powód wskazał tylko, że ustalił że Poradnia Urazowo - Ortopedyczna ul. Ł. [...] w P. jest filią tj. podlega pod niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej S. [...]. ul. Ż. [...] w C.. Następnie Sąd pierwszej instancji w wyniku podjętych z urzędu działań ustalił, że podmiotem leczniczym tworzącym Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej S. [...]. przy ul. Ż. w C. jest osoba fizyczna M. S. oraz iż jest on wpisany do prowadzonego przez wojewodę [...] Rejestru Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą pod nr księgi [...].

W takim stanie sprawy nastąpiło odrzucenie pozwu. Określenie stron następuje przede wszystkim w treści pozwu (art. 126 § 2 k.p.c.), a więc kto jest stroną pozwaną decyduje powód. Oświadczenie powoda co do osoby pozwanego podlega wykładni z uwzględnieniem treści pozwu i dołączonych do niego dokumentów. Może więc dojść do sprostowania niezupełnego lub wieloznacznego oznaczenia strony. W orzecznictwie przyjmuje się, że mylne oznaczenie strony pozwanej gdy powód nie orientuje się, kto nią być powinien nie daje samo przez się podstawy

do odrzucenia pozwu. W takim wypadku może dojść do zmiany oznaczenia strony (por. np. post. Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2009 r., III CZP 45/09, OSNC-ZD nr D, poz. 113), nie ma natomiast podstaw, aby sięgać przy tej okazji do przekształceń podmiotowych powództwa.

Usunięcie braku zdolności sądowej jest możliwe w razie zachowania podmiotowej tożsamości podmiotu jej pozbawionej, jest natomiast wykluczone gdyby miało dojść do podmiotowej zmiany powództwa tj. do wstąpienia do postępowania osoby mającej zdolność sądową w miejsce jednostki jej nie posiadającej. Innymi słowy w razie wytoczenia powództwa przeciwko jednostce nie posiadającej zdolności sądowej i nie mogącej jej uzyskać, to występuje wtedy nieusuwalny brak zdolności sądowej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2009 r., II CSK 681/08, Lex Polonica, Nr 2128136), co prowadzi do odrzucenia pozwu bez potrzeby wyznaczania terminu do usunięcia tego braku (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2004 r., I CK 131/04, OSNC 2005, Nr 9, poz. 156). Nieusuwalny bowiem pierwotny brak zdolności sądowej sprawia, że powództwo jest niedopuszczalne od samego początku (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2012 r., I CSK 550/11, LEX Nr 1164438).

Wskazana jako pozwana w sprawie jednostka Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej S. [...] przy ul. Ł. [...] w P. nie istniała i nie istnieje, skoro nie figuruje w Rejestrze Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą. Dodać należy, że sama nazwa Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w żaden sposób nie identyfikuje podmiotu, gdyż określa jedynie kategorię zakładu opieki zdrowotnej jako przeciwieństwo publicznych zakładów opieki zdrowotnej. Pozwany natomiast nie pozwał ani Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej S. [...] przy ul. Ż. w C., ani osoby fizycznej, która go utworzyła tj. M. S. (art. 8 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej, jedn. tekst: Dz.U. z 2007 r., nr 14, poz. 89 ze zm.), oznaczonej jako pozwana w skardze kasacyjnej, co efektu przynieść nie mogło.

Pozew wniesiony przeciwko stronie nieistniejącej podlega odrzuceniu - tak jak w wypadku braku zdolności sądowej - niezależnie od tego, czy brak strony

występuje po stronie czynnej czy biernej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2007 r., V CSK 277/07, LEX nr 623840). W sprawie więc nie wystąpił problem, czy Niepubliczny Zakład Opieki zdrowotnej S. [...] z siedzibą w C. przy ul. Ż. [...] ma zdolność sądową w rozumieniu art. 64 § 1¹ k.p.c. skoro nie został pozwany, ani czy powód powinien pozwać M. S. (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 1992 r., III CZP 152/92, LEX nr 9091 i wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 31 stycznia 2012 r., I SA/Bd 1048/11, LEX nr 1113334). Odrzucony więc w sprawie pozew nie stoi na przeszkodzie pozwaniu podmiotu istniejącego posiadającego zdolność prawną.

Przed wszystkim jednak podnieść należy, że samo naruszenie art. 5 k.p.c. nie może stanowić samodzielnej podstawy kasacyjnej (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2011 r., I CSK 459/10, LEX Polonica nr 278571100) i z tego już względu, brak podstaw, w świetle powyższych uwag, do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji

aw

jw